

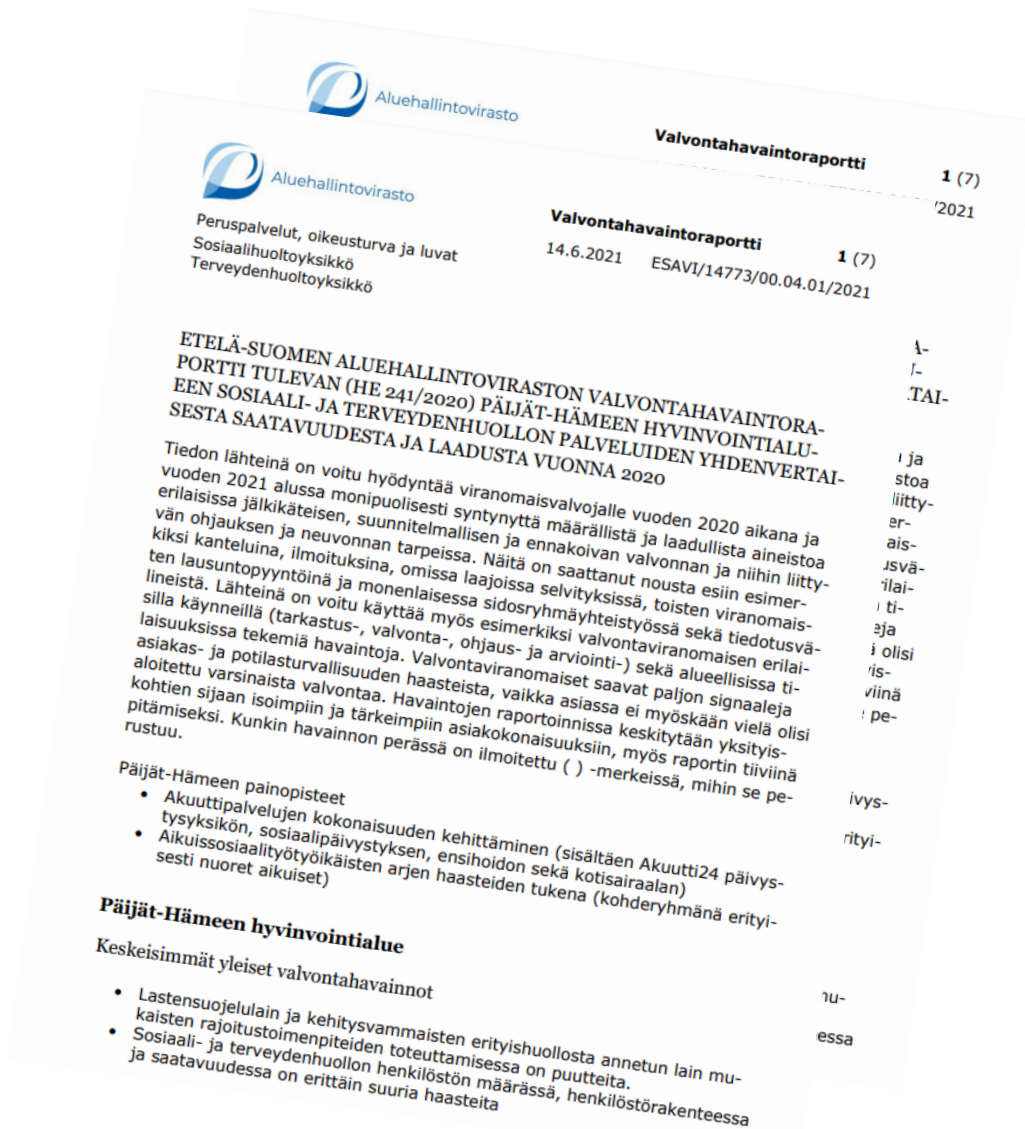
Hyvinvointialueiden arviointi ja arvioinnin tietopohja

Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta:
Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueen tilaisuus 19.5.2022

Tiina Hetemaa, arviointipäällikkö

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Asiantuntija-arvioita julkaistu vuodesta 2018

THL:n asiantuntija-arvioiden sisältö

- Asiantuntija-arvioiden sisältöä määrittävät sote-järjestämislain
 - 30 § THL:n asiantuntija-arvioista ja
 - 24 §:ssä mainitut STM:n ja alueiden välisissä ohjausneuvotteluissa käsiteltävät asiakokonaisuudet
- Asiantuntija-arviot toimivat STM:n ja hyvinvointialueiden välisten ohjausneuvottelujen keskeisenä tietoaaineistona
- Arvioinnin temaattisista sisällöistä sovitaan yhteistyössä STM:n sosiaali- ja terveydenhuollon ohjausosaston kanssa. Painopisteet vaihtelevat vuosittain.
- Tavoitteena sote-palvelujen järjestämisen arvioinnin painopisteen siirtäminen strategisen tason kysymyksiin ja kohti vaikuttavuusperusteista arviointia

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)

30 § Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arviot

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos laatii vuosittain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan asiantuntija-arvion

1. valtakunnallisesti
2. sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueittain
3. hyvinvointialueittain

Asiantuntija-arvioissa tarkastellaan

- väestön hyvinvoinnin ja terveyden tilaa väestöryhmittäin,
- sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeen, saatavuuden, laadun, vaikuttavuuden ja yhdenvertaisuuden toteutunutta ja arvioitua tulevaa kehitystä,
- asiakkaiden palvelujen yhteensovittamisen toteutumista,
- sosiaali- ja terveydenhuollon investointien tarvetta ja vaikutuksia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia, niiden kehitystä ja tuottavuutta,
- toimenpiteitä, joiden toteuttaminen hyvinvointialueella on kustannusten hallinnan kannalta tai muutoin välttämätöntä, jotta sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeenmukaisuus, saatavuus, laatu, vaikuttavuus ja yhdenvertaisuus sekä asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen voidaan valtion rahoituksella ja muulla tulorahoituksella turvata

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)

30 § Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arviot

- Asiantuntija-arvioiden laatimista varten Valvira ja kukin aluehallintovirasto laativat vuosittain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan yhteydessä saatujen tietojen perusteella selvityksen sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta hyvinvointialueilla.
- THL hyödyntää asiantuntija-arvioiden laatimisessa myös 29 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueiden selvityksiä.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)

24 § Sosiaali- ja terveysministeriön neuvottelut hyvinvointialueen kanssa

Neuvotteluissa käsitellään seuraavia asiakokonaisuuksia:

- 1) palvelujen ja muiden toimenpiteiden tarpeen ja määrän arviointi ja ennakointi;
- 2) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhdenvertaisuus, tarpeenmukaisuus ja riittävyys;
- 3) väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä sitä ja muita tehtäviä koskeva yhteistyö kuntien ja muiden toimijoiden kanssa;
- 4) sosiaali- ja terveydenhuollon tuottavuus ja kustannusvaikuttavuus sekä hyvinvointialueen kustannusten kehitys ja rahoituksen riittävyys;
- 5) järjestämisvastuun toteuttamisen edellyttämä riittävä henkilöstö, osaaminen, toimintakyky, valmius ja oma palvelutuotanto;
- 6) sosiaali- ja terveydenhuollon investoinnit ja hyvinvointialueen alustava esitys hyvinvointialueesta annetun lain 16 §:ssä tarkoitetuksi investointisuunnitelmaksi;
- 7) sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinta;
- 8) lain 36 ja 39 §:n mukaisten yhteistyösopimusten toimeenpano sekä hyvinvointialueen muu työnjako ja yhteistyö muiden hyvinvointialueiden kanssa;
- 9) **hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvonta**; ja
- 10) tarpeen mukaan muut kuin 1–9 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvät asiat.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)

29 § Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta ja arviointivelvollisuus

- Hyvinvointialueen on laadittava vuosittainen selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon ja talouden tilasta.
- Selvitys tulee toimittaa THL:lle ja STM:lle sekä julkaistava se julkisessa tietoverkossa.
- Tiedon tulee olla THL:n määrittelemien tietosisältöjen ja -rakenteiden mukaista (Virta-hanke, ns. vähimmäistietosisältö)

Vuoden 2022 arvioinnin teemat

- THL:ssa vuonna 2022 laadittavissa arvioinneissa arvioidaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän lähtötilannetta suhteessa sote-uudistuksen keskeisiin tavoitteisiin ja strategioihin.
- Sosiaali- ja terveysministeriön kanssa sovitut tarkasteltavat teemat koskevat kaikilla hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla sekä soveltuvien osin myös HUS-yhtymässä:
 1. väestöä ja palvelutarvetta,
 2. hyvinvointialueen hallinnollista ja toiminnallista rakentumista,
 3. ammattitaitoisen henkilöstön saatavuutta ja riittävyttä,
 4. palvelujen integraation nykytilaa ja kehittämistoimia,
 5. yhdenvertaisten palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta
 6. sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia, investointeja ja rahoitusta.

Arvioinnin tietopohja

- Arvioinnin tietopohja perustuu
 - indikaattoritietoihin (erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuusmittaristo KUVA, jotka saatavissa [Sotokuva-palvelussa](#))
 - valvontaviranomaisten sote-järjestämislain mukaisiin valvonnan yhteydessä saatujen tietojen perusteella laadittuihin selvityksiin,
 - alueiden ja THL:n asiantuntijoiden kanssa käytyihin keskusteluihin,
 - toimintakertomus- ja tilinpäätöstietoihin, päätöspöytäkirjoihin, tarkastuskertomuksiin ym. alueiden dokumentteihin
 - jatkossa myös hyvinvointialueiden omiin sote-järjestämislain mukaisiin selvityksiin
- Kansallisessa sote-tietotuotannon uudistamista koskevassa Valtava-hankkeessa uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuus (KUVA) -mittaristoa, jolla tuetaan STM:n ohjaustehtävää sekä THL:n järjestämisen arviointitehtävää
- KUVA-mittariston lisäksi keskeisiä THL:n ylläpitämiä tietolähteitä mm. [Sotkanet.fi-palvelu](#) ja [tietokantaraportit](#)
- Sosiaalihuollon rekisteriuudistus (Sosdata) ja RAI-arviointivälineistön käytön velvoittavuus parantavat sosiaalihuollon tietopohjaa tulevaisuudessa

Sotokuva-palvelu avattiin keväällä 2022

- Sotokuva-palvelu korvasi aiemmin käytetyn Tietoikkuna-palvelun.
- Palvelussa on koottua tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tilasta, tarpeesta, laadusta, vaikuttavuudesta ja kustannuksista hyvinvointialueittain ja kunnittain.
- Tiedot perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuusmittaristoon (KUVA).
- Indikaattoreita voi lajitella tehtäväkokonaisuuksittain ja ulottuvuuksittain.
- Tietoja voi hyödyntää hyvinvointialueiden järjestämisen sosiaali- ja terveydenhuollon seurannassa ja arvioinnissa sekä tiedolla ohjauksessa ja johtamisessa.
- Mittaristosta on käytettävissä kaksi eri tietopohjaa:
 - Päivittyvässä tietopohjassa näkyvät aina mittariston indikaattorien tuoreimmat luvut.
 - Kiinnitetyssä tietopohjassa mittariston indikaattorien päivittyminen on keskeytetty kuvaamaan tietyn ajankohdan tilannetta

PIILOTA VALINNAT

Käytettävä tietopohja ?

Päivittyvä tietopohja

Kiinnitetty tietopohja

Näytettävät indikaattorit

Tehtäväkokonaisuus

Kaikki tehtäväkokonaisuudet

Ulottuvuus

Laatu, turvallisuus, asiakaslähtöisyys

Päivittyvä tietopohja

Suodata indikaattoreita nimellä tai numerolla

Laatu, turvallisuus, as... X

Näytetään 60 Indikaattoria

			Koko maa	Helsinki	Itä-Uusimaa
5061	lääkille sopimattomien lääkkeiden käyttö 75 vuotta täyttäneillä, % vastaavanikäisestä väestöstä	2020	26,8	27,0	25,6
3199	Kaksisuuntaista mielialahäiriötä sairastavan vuodeosastohoidon uusiutuminen 30 päivän kuluessa, % kotiutuneista, vakioitu	2020	22,9	18,6	24,7

Aluehallintovirastojen toimialueet ja yhteistyöalueet

– THL organisoitunut arviointitoiminnon yhteistyöalueittain

	Etelä-Suomen yta	Länsi-Suomen yta	Sisä-Suomen yta	Itä-Suomen yta	Pohjois-Suomen yta
Etelä-Suomen aluehallintovirasto	Helsingin kaupunki Länsi-Uusimaa Vantaa ja Kerava Keski-Uusimaa Itä-Uusimaa Päijät-Häme Kymenlaakso Etelä-Karjala HUS-yhtymä		Kanta-Häme		
Lounais-Suomen aluehallintovirasto		Varsinais-Suomi Satakunta			
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto		Pohjanmaa	Pirkanmaa Etelä-Pohjanmaa	Keski-Suomi	Keski-Pohjanmaa
Itä-Suomen aluehallintovirasto				Pohjois-Savo Etelä-Savo Pohjois-Karjala	
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto					Pohjois-Pohjanmaa Kainuu
Lapin aluehallintovirasto					Lappi

Hyvinvointialueiden arvioinnin yhteyshenkilöt

Etelä-Suomen yhteistyöalue

- **Arviointipäällikkö Tiina Hetemaa:**
 - Helsingin kaupunki, Länsi-Uusimaa, Vantaa ja Kerava, Keski-Uusimaa, Itä-Uusimaa
- **Arviointipäällikkö Taru Syrjänen**
 - Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala, HUS-yhtymä

Sisä-Suomen yhteistyöalue (Kanta-Häme, Pirkanmaa, Etelä-Pohjanmaa)

- Arviointipäällikkö Hannele Ridanpää

Länsi-Suomen yhteistyöalue (Varsinais-Suomi, Satakunta, Pohjanmaa)

- Arviointipäällikkö Katja Croell aloittaa 6.6.2022, siihen asti arviointijohtaja Nina Knape

Itä-Suomen yhteistyöalue (Pohjois-Savo, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala, Etelä-Savo)

- Arviointipäällikkö Jaana Leipälä

Pohjois-Suomen yhteistyöalue (Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi)

- Arviointijohtaja Nina Knape (uuden arviointipäällikön aloittamiseen saakka)

etunimi.sukunimi@thl.fi

[Sote-arvioinnin ja tietopohjan sivut](#)